

הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים). תשי"ח - 1957

הודעה בדבר סכום ההפחתה של נכסים נזילים לפי סעיף 6

אני מודיע כי בהתאם לסעיף 6 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח—1957, קבעתי שסכום ההלוואות שבו רשאי מוסד בנקאי, לפי הסעיף האמור, להפחית את נכסיו הנזילים שעליו להחזיק לפי ההוראות האמורות, לא יעלה על 20% מסך-כל הפקדונות המפורטים בסעיף 1(2) עד (4) לאותן ההוראות.

ד. הורוביץ
נגיד בנק ישראל

ט' בכסלו תשי"ח
2 בדצמבר 1957

הוראות בדבר נכסים נזילים

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954¹, ולאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

פרק ראשון

נכסים נזילים מפקדונות כמטבע ישראלי

1. מוסד בנקאי יחזיק בכל עת מכל התחייבות, כמטבע ישראלי על-פי הלוואה או פקדון (בפרק זה — פקדון), נכסים נזילים, לפי ההרכב המפורש בסעיף 3, בשיעורים אלה:

שיעורי
נכסים
נזילים

(1) מסכום כל פקדון שהפקיד אצלו —

(א)	מוסד בנקאי אחר בישראל, למעט פקדון שהופקד על-מנת שילוה ממנו ללקוח פלוני ובמידה שהילוה כך וטרם סולק	100%
(ב)	מוסד בנקאי מחוץ לישראל	100%
(ג)	קורספונדנט מחוץ לישראל	100%
(ד)	המשרד הראשי או סניפיו של הנפקד שמחוץ לישראל	100%

¹ ס"ח 164, תשי"ה, עמ' 192.

- (2) מסכום כל פקדון אחר עובר-ושב המופקד אצלו ומסך-כל הכספים שהוא מחזיק על-מנת לפרוע מהם, עם דרישה, פקודות תשלום או שיקים שמשך על עצמו 58%
- (3) מסכום כל פקדון שלפי תנאיו רשאי המפקיד לגבותו לפני תום 18 חודש מיום חישוב הנכסים הנזילים שעל המוסד הבנקאי להחזיק, או שגבה אותו למעשה לפני תום אותה תקופה 58%
- (4) מסכום כל פקדון המופקד אצלו בקשר לפתיחת אשראי דוקומנטרי, למעט כל סכום שהפקיד מתוך פקדון זה, ובקשר לאותו אשראי, בבנק ישראל או במוסד בנקאי אחר בישראל 58%
- (5) מסכום כל פקדון המופקד אצלו על-ידי הממשלה על-מנת להלוותו לפלוני, למעט סכום שהילוה כך וטרם סולק 90%
- (6) מסכום כל פקדון שהופקד אצלו לזכות הממשלה או לזכות חברת השילומים על-ידי אדם שקיבל את הסכום לצורך זה בהלוואה ממנו, למעט אותו חלק מסכום הפקדון השווה ליתרת ההלוואה האמורה שטרם סולקה 90%
- (7) מסכום כל פקדון שהפקידו אצלו הסוכנות היהודית לא"י או מוסד אחר שאושר לצורך זה על-ידי בנק ישראל, על-מנת להלוותו לפלוני, למעט סכום שהילוה כך וטרם סולק 90%

2. (א) נכסים נזילים לצורך פרק זה, הם:
- (1) פקדון עובר-ושב בבנק ישראל;
  - (2) פקדון אחר בבנק ישראל;
  - (3) מטבע ישראלי ומטילי זהב וכסף המוחזקים בידי המוסד הבנקאי;
  - (4) פקדון עובר ושב המופקד במוסד בנקאי אחר בישראל;
  - (5) שטרי אוצר שהוצאו לפי פקודת שטרי אוצר, תש"ט—1948¹;
  - (6) מטבע חוץ או פקדון במטבע חוץ המוחזק בבנק ישראל, וכן פקדון עובר-ושב או פקדון לזמן קבוע במטבע-חוץ במוסד בנקאי אחר בישראל או מחוץ לישראל, או בידי קורספונדנט מחוץ לישראל, למעט מטבע או פקדון כאמור המוחזק כנכס נזיל לצרכי סעיף 9.
- (ב) בסעיף זה "פקדון" — פקדון במטבע ישראלי למעט פקדון בקשר לאשראי דוקומנטרי.
3. נכסיו הנזילים יחזיק מוסד בנקאי לפי הרכב זה:
- (1) בפקדונות עובר-ושב במטבע ישראלי בבנק ישראל — סכום השווה ל-15% לפחות מסך-כל הפקדונות המחייבים החזקת נכסים נזילים ושהיו מופקדים במוסד הבנקאי בגמר העסקים ערב היום הראשון לחודש שחלף, למעט פקדונות כאמור בסעיף 1(1);

סוגי
נכסים
נזילים

הרכב
הנכסים
הנזילים

¹ ע"ר תש"ט, חוס' א' מס' 27, עמ' 1.

(2) בנכסים נזילים אחרים המפורטים בסעיף 2(א)(2) עד (5) — כל שאר הנכסים הנזילים שהמוסד חייב להחזיק ושאינם מוחזקים בפקדונות עובר-ושב במטבע ישראלי בבנק ישראל.

4. מוסד בנקאי שמסר לבנק ישראל הודעה כאמור בסעיף 5(א) וכל עוד לא בוטלה אותה הודעה לפי האמור בסעיף 5(ב), יהיה חייב להחזיק בכל עת, החל מ-31 בינואר או 31 ביולי שלאחר יום מסירת אותה הודעה, הכל לפי התאריך המוקדם יותר, מסכום כל פקדון כאמור בסעיף 2(1), (3) ו-4), נכסים נזילים בשיעור של 68%, על אף האמור באותן פסקאות.

5. (א) מוסד בנקאי רשאי למסור הודעה בכתב לבנק ישראל, כי יש בדעתו לכלול בין נכסיו הנזילים לפי סעיף 3(2) נכסים נזילים מהסוג המפורט בסעיף 2(א)(6) ומשמסר הודעה כאמור יהיה רשאי לעשות כך החל מ-31 בינואר או 31 ביולי שלאחר מסירת ההודעה, הכל לפי התאריך המוקדם יותר.

(ב) מוסד בנקאי שמסר הודעה כאמור, יהיה רשאי לבטלה על-ידי הודעת ביטול לבנק ישראל, ומשמסרה הודעת ביטול תיחשב ההודעה לפי סעיף קטן (א) כבטלה החל מ-31 בינואר או 31 ביולי שלאחר יום מסירת הודעת הביטול, הכל לפי התאריך המוקדם יותר.

6. על אף האמור בפרק זה, יהיה מוסד בנקאי רשאי להפחית את הנכסים הנזילים שעליו להחזיק לפי פרק זה בסכום ההלוואות שנתן באישור בנק ישראל לענין סעיף זה, וזמן פרעונם טרם הגיע, ובלבד שלא יפחית סכום העולה על הסכום שנקבע על-ידי הנגיד בהודעה ברשומות.

7. (א) מוסד בנקאי שביום תחילתן של הוראות אלה ובגללן נוצר בנכסים הנזילים, שעליו להחזיק לפי פרק זה, הפרש כאמור בסעיף 51 לחוק, או שההפרש שהיה באותו יום גדל עקב כך (להלן — הגדילה), יהיה רשאי על אף האמור בפרק זה לעשות אחד משנים אלה, הכל לפי בחירתו:

(1) להחזיק בכל עת נכסים נזילים לפי פרק זה בניכוי סכום השווה לסכום ההפרש או הגדילה פחות מחצית היתרה החופשית הגדולה ביותר שתיוותר מן התוספת בפקדונות (כולל פקדונות שניתן לגבותן לאחר 18 חודש) מיום " בשבט תשי"ח (31 בינואר 1958) ואילך, עד שאותה מחצית תהא שווה לסכום המלא של ההפרש או של הגדילה; בפסקה זו — "יתרה חופשית" — סכום תוספת הפקדונות כאמור פחות סכום הנכסים הנזילים במידה שהוא חייב להחזיק לפי פרק זה כנגד אותה תוספת;

(2) להחזיק במשך כל חודש מהתקופה המתחילה באותו יום והמסתיימת בכ"ג באייר תשי"ט (31 במאי 1959) (להלן — תקופת המעבר), נכסים נזילים לפי פרק זה, כשהם מופחתים בחלק יחסי מסכום ההפרש או הגדילה כאמור, כיחס מספר החודשים השלמים של תקופת המעבר שטרם חלפו למספר 16.

הגדלת שיעורי נכסים נזילים במקרים מסויימים

רשות לכלול מטבע חוץ בהרכב הנכסים הנזילים

הפחתת הנכסים הנזילים במקרים מסויימים

הוראות מעבר

(ב) מוסד בנקאי שהוראות סעיף קטן (א) חלות עליו, רשאי להודיע לבנק עד ליום ח' בטבת תשי"ח (31 בדצמבר 1957) אם ברצונו להחזיק נכסים נזילים לפי האמור בסעיף קטן (א)(1) או בסעיף קטן (א)(2). לא הודיע המוסד הבנקאי עד אותו מועד כאמור, יראוהו כאילו בחר בדרך האמורה בסעיף קטן (א)(2).

פרק שני

נכסים נזילים מפקדונות במטבע-חוץ

8. מוסד בנקאי יחזיק בכל עת מכל התחייבות במטבע-חוץ על-פי הלוואה או פקדון (בפרק זה — פקדון במטבע-חוץ), למעט פקדון במטבע-חוץ בקשר לאשראי דוקומנטרי, נכסים נזילים בשיעור של 100% מסכום אותו פקדון.

שיעור
נכסים
נזילים

9. הנכסים הנזילים שמוסד בנקאי חייב בהחזקתם לפי סעיף 8, הם — מטבע-חוץ או פקדון במטבע-חוץ בבנק ישראל, וכן פקדון עובר-זושב או פקדון לזמן קבוע במטבע-חוץ במוסד בנקאי אחר בישראל או מחוץ לישראל, או בידי קורספונדנט מחוץ לישראל.

סוגי
נכסים
נזילים

10. מוסד בנקאי יהיה רשאי להפחית את סך-כל הנכסים הנזילים שהוא חייב להחזיק לפי סעיף 8 בסכום ההלוואות במטבע-חוץ שנתן מתוך פקדונות במטבע-חוץ או בסכום השקעותיו בניירות-ערך זרים שאושרו לענין זה על-ידי הנגיד.

הפחתת
הנכסים
הנזילים
במקרים
מסויימים

פרק שלישי

נכסים נזילים מחסכונות

11. מכל סכום פקדון המופקד במוסד הבנקאי במסגרת תוכנית חסכון שאושרה על-ידי שר האוצר על-פי חוק לעידוד החסכון (ערבות למילואות והנחות ממס-הכנסה), תשט"ז—1956¹ (להלן—חסכון), יחזיק המוסד הבנקאי נכסים נזילים כמפורש בסעיף 12, בשיעור של 85% מסכום אותו חסכון, על אף האמור בפרק הראשון.

שיעור
נכסים
נזילים

12. הנכס הנזיל שמוסד בנקאי חייב בהחזקתו כאמור בסעיף 11, יהיה פקדון בבנק ישראל במטבע ישראלי, שלפי תנאי הפקדתו אין להוציא מתוכו אלא —

נכס
נזיל

(1) סכום השווה ל-85% מהכספים שהמוסד הבנקאי החזיר למפקידי החסכונות

מתוך חסכונותיהם;

(2) כספים הדרושים למוסד הבנקאי לשם השקעתם כאמור בסעיף 13.

¹ ס"ח 201, תשט"ז, עמ' 52.

13. מוסד בנקאי יהיה רשאי להפחית את סך־כל הנכסים הנזילים שהוא חייב להחזיק לפי סעיף 11 בסכום כספי החסכונות המושקעים בנכסים אלה :
- (1) בניירות־ערך שאושרו על־ידי משרד האוצר ובנק ישראל ;
- (2) בהלוואות למטרות פיתוח שאושרו על־ידי משרד האוצר ובנק ישראל.
- ובלבד שסכום ההלוואות הניתן להפחתה לא יעלה בכל עת על 25% מסך־כל החסכונות המופקדים במוסד הבנקאי אותה שעה.

פרק רביעי

הוראות שונות

14. הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשט"ו — 1955, בטלות. ביטול
15. תחילתן של הוראות אלה היא ביום י' בשבט תשי"ח (31 בינואר 1958). תחילה
16. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח — 1957". השם

ד. הורוביץ
נגיד בנק ישראל

ט' בכסלו תשי"ח
2 בדצמבר 1957

¹ ק"ר 501, תשט"ו, עמ' 629.